Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 401/2026
07.04.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Радомира Рокнића, због кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 9) Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“ број 85/05), одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Радомира Рокнића - адвоката Рајка Јелушића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18К 186/2025 од 26.06.2025. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/25 од 17.12.2025. године, у седници већа одржаној дана 07.04.2026. године, једногласно је донео

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Радомира Рокнића - адвоката Рајка Јелушића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18К 186/2025 од 26.06.2025. године и Апелационог суда у Београду Кж1 765/25 од 17.12.2025. године, у односу на повреде закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 9. Кривичног законика, члана 438. став 1. тачка 9) и члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Београду 18К 186/2025 од 26.06.2025. године окривљени Радомир Рокнић оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 9) Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“ број 85/05) и осуђен на казну затвора у трајању од 15 година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 07.05.2023. године, а који може трајати до упућивања окривљеног у Завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне изречене у првостепеној пресуди. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву правних следбеника оштећених, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 765/25 од 17.12.2025. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Радомира Рокнића и пресуда

Вишег суда у Београду 18К 186/2025 од 26.06.2025. године преиначена, тако што је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 9) Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“ број 85/05) и осуђен на казну затвора у трајању од 15 година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 07.05.2023. године, а који може трајати до упућивања окривљеног у Завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне изречене у првостепеној пресуди. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву правних следбеника оштећених, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде, док су жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду у целости, као и жалба браниоца окривљеног у неусвојеном делу одбијене као неосноване.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Радомира Рокнића - адвокат Рајко Јелушић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде преиначи тако што ће одбити оптужбу против окривљеног Радомира Рокнића, јер постоје околности које у односу на окривљеног искључују кривично гоњење у Републици Србији и наложити да се проведе поступак у складу са одредбама Закона о пружању међународне правне помоћи у кривичним стварима или исте укине и предмет врати Апелационом суду у Београду на поновни поступак пред потпуно измењеним већем.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио Врховном јавном тужиоцу, Врховни суд је одржао седницу већа о којој, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца, јер веће није нашло да би њихово присуство седници било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа, Врховни суд је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, као и у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 9. КЗ, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је Апелациони суд изменио чињенични опис субјективног елемента, тако што је навео да је окривљени пок. АА лишио живота са евентуалним, а пок. ББ са директним умишљајем, чиме је повредио објективни идентитет оптужнице јер није био овлашћен да мења битне чињеничне наводе у оптужници, а опис субјективног елемента кривичног дела је несумњиво један од најбитнијих чињеничних навода.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, правноснажна пресуда се односи на исто лице – окривљеног Радомира Рокнића и на исто кривично дело - тешко убиство из члана 114. тачка 9) (с тим што је у оптужници означено да је у питању квалификација из члана 114. став 1. тачка 11) КЗ, али је суд применом члана 5. став 1. сада важећег Кривичног законика нашао да је по окривљеног најповољнији Кривични законик објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 85/05 од 06.10.2005. године са датумом примене од 01.06.2006. године, обзиром да је након извршења кривичног дела 04.08.1995. године накнадним изменама закона утврђено да се у односу на овог окривљеног има применити овај Кривични законик).

По налажењу Врховног суда, побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни, ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде. Ово имајући у виду да су, у односу на окривљеног, битна обележја бића кривичног дела и то објективна у диспозитиву оптужног акта и у изреци пресуде иста, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датим у диспозитиву оптужног акта – оптужници.

Тачни су наводи захтева за заштиту законитости да је Апелациони суд у Београду у пресуди Кж1 765/25 у изреку унео облик виности у односу на свако појединачно убиство у оквиру кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 9) КЗ, јер је на несумњив начин утврдио да је окривљени спорном приликом у односу на лишење живота оштећеног ББ поступао са директним умишљајем, а у односу на оштећеног АА са евентуалним умишљајем (страна 35. став други образложења пресуде). Према стању у списима предмета, суд је на основу утврђеног чињеничног стања у погледу облика виности у односу на једног оштећеног утврдио да је окривљени поступао са евентуалним умишљајем, а не са директним умишљајем, обзиром да се ради се о квалификованом облику кривичног дела, када учинилац лишава живота више лица. Даље из списа произлази да, како су се у радњама окривљеног стекли елементи кривичног дела лишење живота (убиство) више од једног лица, то је Апелациони суд у Београду, као другостепени, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног Радомира Рокнића преиначио изреку првостепене пресуде, уносећи облик виности у односу на свако појединачно убиство у оквиру кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 9) КЗ, јер је на несумњив начин утврђено да је окривљени спорном приликом у односу на лишење живота оштећеног ББ поступао са директним умишљајем, а у односу на оштећеног АА поступао са евентуалним умишљајем.

Према томе, тиме што је у изреку пресуде Апелациони суд унео речи „евентуални умишљај у односу на оштећеног АА“, другостепени суд је чињенични опис дела само уподобио са чињеничним стањем утврђеним у току поступка.

Дакле, суд се наведеном изменом у изреци пресуде кретао у оквирима оптужног акта при чему окривљени није оглашен кривим за теже кривично дело, нити за већу криминалну количину, нити степен кривице, већ напротив, оптужницом ВЈТ КТО 410/23 од 30.10.2023. године окривљеном је стављено на терет да је поступао са директним умишљајем приликом лишења живота и пок. ББ и пок. АА тако да није оглашен кривим за већи степен кривице од оне за коју је оптужен, нити је наведена измена извршена на штету окривљеног. На изнети начин, окривљени није доведен у неповољнији кривично процесни положај.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да је чињенични опис у изреци другостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужни акт заснива, а из којих произлазе законска обележја кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 9) Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“ број 85/05), па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Радомира Рокнића - адвоката Рајка Јелушића, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљеног као разлог подношења означава и битну повреду одредаба кривчиног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и као незаконите доказе означава записник о саслушању окривљеног пред судијом за претхдни поступак Вишег суда у Београду од 09.05.2023. године у којем је садржана одбрана окривљеног узета супротно одредбама ЗКП, као и записник о пријему кривичне пријаве ВП4544 Београд. По ставу одбране, на напред наведеним доказима се није могла заснивати судска одлука у смислу члана 237. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Рајка Јелишића се, по оцени Врховног суда не могу прихватити као основани, а ово из следећих разлога:

Из списа предмета произлази да Апелациони суд у Београду, а имајући у виду и жалбене наводе браниоца окривљеног Радомира Рокнића - адвоката Рајка Јелушића кривичну пријаву није користио као доказ на којем је засновао пресуду, обзиром да кривична пријава није доказ у смислу непосредно доказног средства, већ иницијални акт којим се јавни тужилац обавештава да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, односно да постоје чињенице које указују да је такво кривично дело извршено, нити је пресуду засновао на записнику о саслушању окривљеног Радомира Рокнића сачињеним пред судијом за претходни поступак Вишег суда у Београду КПП 191/23 од 09.05.2023. године, већ је експлицитно навео да то није доказ на коме се заснива пресуда будући да се ради о саслушању окривљеног након лишења слободе поводом решења о одређивању притовра, а на околности његове недоступности државним органима у циљу вођења поступка и евентуално могућности да се брани са слободе, те да део његовог исказа који се односи на околности предметног догађаја Апелациони суд није узео у обзир приликом доношења пресуде

имајући у виду циљ саслушања, те чињеницу да је окривљени саслушан два дана након лишења слободе – 07.05.2023. године и да ни објективно није могао да се упозна са садржином доказног материјала нити да на адекватан начин припреми одбрану (страна 26. став шест другостепене пресуде).

Одредбом члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог Законика не може заснивати, осим ако је, с обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда.

Имајући у виду наведено, као и цитирану законску одредбу, Врховни суд налази да су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Рајка Јелишића којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, обзиром да се побијана правноснажна пресуда (пресуда Апелационог суда у Београду Кж1 765/25 од 17.12.2025. године, којом је преиначена првостепена пресуда) не заснива на незаконитим доказима, јер је Апелациони суд одлучио да у смислу одредбе члана 449. ЗКП отвори претрес пред другостепеним судом имајући у виду да је у овој кривичноправној ствари првостепена пресуда већ једном укидана, те је отворио претрес ради правилног и потпуног утврђивања чињеничног стања, правилне примене кривичног закона, отклањања битних повреда одредаба кривичног поступка, а на ком претресу није извео напред означене доказе, из којих разлога се побијана пресуда не заснива на незаконитим доказима, па самим тим није учињена ни битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Такође, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 9. КЗ наводима да је дошло до повреде начела територијалног важења кривичног законодавства Србије, обзиром да су од свих тражених услова прописаних чланом 9. КЗ испуњена само два и то да је окривљени затечен на територији Републике Србије и да није изручен страној држави чији је држављанин, а да то није ни покушано. У вези са изнетим, бранилац наводи да је кривично дело извршено на територији Републике Хрватске, да су и окривљени и оштећени у време извршења кривичног дела били држављани Републике Хрватске, да је окривљени у време суђење имао држављанство Републике Хрватске, те да се према начелу територијалног важења кривичног законодавства и у време извршења кривичног дела и у време суђења на окривљеног није могло применити законодавство Републике Србије. По ставу одбране, поступак против окривљеног пред судом у Републици Србији могао је бити вођен тек ако окривљени, након проведене процедуре у складу са Законом о пружању међународне помоћи у кривичним стварима, из одређених разлога, не би био изручен држави чији је држављанин (ако не буде екстрадиран).

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 9. став 2. КЗ прописано је да кривичног законодавство Србије важи и за странца који према страној држави или према странцу учини у иностранству кривично дело за које се по закону земље у којој је учињено може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна, ако се затекне на територији Србије, а не буде изручен

страној држави. Ако овим закоником није друкчије одређено, суд у таквом случају не може изрећи тежу казну од оне која је прописана законом земље у којој је кривично дело учињено.

Из списа предмета произлази да су тачни наводи захтева да је окривљени држављанин Републике Хрватске, да су оштећени били држављани Републике Хрватске, као и да је дело извршено на територији Репубике Хрватске. Међутим, из списа предмета такође произлази и да је окривљени затечен на територији Републике Србије и да није изручен страној држави чији је држављанин, у конкретном случају, Републици Хрватској, јер та држава није ни захтевала екстрадицију, па самим тим није ни одбијен њен захтев, већ је само путем међународне правне помоћи јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду упутио замолницу надлежном правосудном органу Републике Хрватске ради провере да ли окривљени поседује држављанство Републике Хрватске по којој је Велепосланство Републике Хрватске у Републици Србији доставило потврду Сисачко-мословачке жупаније Матични уред ... од 28.08.2023. године којом се потврђује да је Радомир Рокнић рођен ...1959. године у ..., Република Хрватска, уписан у евиденцију о држављанству у матичном уреду ... под редним бројем ... дана ...1959. године, као држављанин Хрватске.

Имајући у виду наведено, по ставу Врховног суда, није учињена повреда начела територијалног важења кривичног законодавства прописана чланом 9. КЗ, јер је окривљени странац – држављанин Републике Хрватске који је према страницу – држављанинима Републике Хрватске, оштећенима у овом кривичном поступку учинио кривично дело у иностранству за које се по закону земље у којој је учињено може изрећи казна затвора од 5 година или тежа, а који се затекао на територији Републике Србије и није изручен страној држави.

Уједно Врховни суд указује да су одредбом члана 9. став 2. КЗ предвиђени услови под којима се примењује универзални принцип према коме наше кривично законодавство важи за странце који према страној држави или према страницу учини у иностранству кривично дело за које кривчино законодавство земље у којој је учињено предвиђа затвор у трајању од 5 година или теже, а осим тога услови за примену универзалног принципа јесу да се странац затекне на нашој територији а не буде изручен страној држави, а што је овде случај. Такође, до примене нашег права применом универзалног принципа долази у случајевима када ниједна држава не захтева екстрадицију странца или је екстрадиција одбијена. Имајући у виду да у конкретном случају екстрадиција није захтевана, па самим тим није ни могла бити одбијена, дошло је до примене нашег права применом универзалног принципа.

Сходно изнетом неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 9. КЗ.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у поднетом захтеву указује и да је истрага у овом предмету вођена од стране ненадлежног органа, обзиром да је исту започео Окружни суд у Београду 1998. године и уместо да је наставио Виши суд у Београду истрагу је наставило Више јавно тужилаштво у Београду.

На описани начин, по ставу Врховног суда, бранилац окривљеног указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 603. ЗКП.

Такође, бранилац у поднетом захтеву у преосталом делу указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП износећи сопствене чињеничне закључке другачије од оних утврђених у побијаним пресудама, а превасходно везане за субјективни елемент кривичног дела које је окривљеном стављено на терет – умишљај, и истовремено износи сопствено виђење критичног догађаја, поступање окривљеног и оштећених, као и сопствену оцену исказа саслушаних сведока, налазећи да је суд неке битне чињенице погрешно утврдио, а које бранилац таксативно образлаже у тачкама 1. до 7. захтева.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреда закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 603. ЗКП не представљају законом дозвољене разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек - захтев за заштиту законитости, због чега је Врховни суд, захтев за заштиту законитости у наведеном делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић